

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Znovu vyviedli vodcov opozície.

Ozbrojení dráby v parlamente.

V krajinskom dome Uhorska zriedka odzneli tak veľavýznamné reči ako boli tie, ktoré minulého týždňa povedali vodcovia opozície a medzi týmito krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Štefan Haller, Georg Szmrecsányi a Štefan Rakovszky. V zasadnutiach mungovských porád pojednávajú predlohu o reforme tlačového zákona. Touto reformou docielif chcú mungovci, aby noviny napozatým nemohly odhalovať panamistov. Tisza a jeho vláda novinám vyrezať chcú jazyky, aby len o tom smely písať, čo neškodí mungom. Zlé, nemravné noviny a spisy v ich nešlachetnom a zkazonom remese hatif, pre páchané výstupky prisne trestať, náklonná je aj opozícia, nemôže ale a nesmie dopustiť, aby utlačené, vo výchádzaní a rozširovaní prekážané a prenasledované boli dobré, mravné, ľud poučujúce noviny a spisy, bo vtedy beda by bolo Uhorsku, bo vtedy v tejto nešťastnej krajine na stoletia zabezpečené by bolo panovanie zločincov.

Krajinských vyslancov opozície táto myšlienka povzbudila k neohrozenému boju za slobodu tlače proti tyranskej svevůli muugovskej vlády.

Bo veď čo by aj bolo z takej krajiny, ktorej zákonne vyvolených vyslancov v parlamente mohli by srúbať šablami a revolvermi ozbrojení drábi, ktorej novinárov dľa ľubovôle môžu žaláriť, keď sa opovažia napísať pravdu.

Kým pevnú tlač má za ústavu a slobodu bojujúci ľud, zatiaľ není ztratený a pomocou

slobodnej tlače vybojovať si môže všetky utratené práva.

Jestli ale putá hodia na opozíciu v parlamente, na novinárov v redakciach a na kandidátov pri krajinských voľbách, *vtedy beda bude ľudu a koniec Uhorsku.*

O tomto presvedčení sú všetci krajinskí vyslancovia opozície a preto neohrozene, vytrvale a s najväčšou oduševnenosťou bojujú proti attentátu, aký mungovská vláda strojí sa zpáchať proti slobode tlače. Je to ozaj radosť počúvať tie veľavýznamné, múdre a ohnivé reči, ktorými zcela hlúpu a zlomyseľnú reformu mungovskej vlády napádajú vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, 48. neodvisliakov a strany ústavnej. Krajinskí vyslancovia mungovskej strany mlčia ako vši pod chrastou, neopovažia sa ani muknúť. Už od týždňov ani jeden neotvoril ústa k obrane tej zvestnej reformy.

Proti zloštným nariadeniam tohoto mungovského tlačového zákona po celej krajine panuje oprávnené rozhorčenie. V samom hlavnom meste natoľko je pobúrený ľud, že k jeho utišeniu mungovská vláda upotrebila 5000 žandárov a desať tisíc vojakov.

Vodcovia opozície preto aj žiadali, aby mungovská vláda najprv ulevila hroznú biedu ľudu a len potom previedla daakú múdru reformu tlačového zákona.

Štefan Tisza ale miesto toho, že by jeho hlúpu reformu tlačového zákona zňal bol z denného poriadku, z ministerpredsedníckeho kresla opozícii začal grobianiť. Rozhadzoval sa a vykrikoval takým surovým tónom, ako biharský kočiš. Proti tomuto ohrožovali sa daktori

rozčulení vyslancovia opozície a ostrými slovami obrátili sa proti mungom. Na toto potom z hnusnej pomstvy, proti všetkému právu a zcela nezákonne, nespravodlivým uzavretím Tiszovho otrockého imunitného výboru, zo snemových zasadnutí vytvorení boli nasledujúci krajinskí vyslancovia opozície: gróf Michal *Károlyi*, Julius *Justh*, Martin *Lovászy*, Štefan *Zlinszky*, Ludvik *Beck*, Štefan *Osuha*, Karol *Fernbach* a Zigmund *Eitner*.

Títo páni v povedomí svojej pravdy nevíšali si nespravodlivé a svevolné uzavretie predsedu a mungovskej väčšiny a *osvedčili sa, že parlament dobrovolne neopusia.*

Pavel *Beöthy*, predseda mungovskej porady na to do poradnej siene kommandovať dal pištolami a šablami ozbrojených drábov a rozkázal, aby vytvorených vyslancov opozície násilienstvom zo zasadnutia vyviedli. Hrozná vec bola dívať sa na to, ak brutálne chovala sa pri tom mungovská strana. Viacerí z opozície zaplakali nad tým, že mungovská vláda tak málo si všíma zákony krajiny a sväté práva ľudu, že spravodlivo vyvolených zastupiteľov nepodplácaných a statočných voličov, bráchiomom vyhadzovať dá z krajinského snemu.

Gerő (Giffling) zvestný plukovník Tiszových ozbrojených drábov z poradnej siene po jednom dal vyvádzať krajinských vyslancov opozície. Na tento ohavný objav ale rehotali sa mungovci ako divé kone! Keď všetci vytvorení vyslancovia vyvedení boli z poradnej siene, krajinský vyslanec Lóránd Fráter v jeho rozhorčení vykrikol:

— **Lotrov stráži desaťtisíc vojakov! Statoční ľudia nemajú žiadnej obrany!**

Ako vyzerá taký mungovský parlament, keď ku zasadnutiu dostaví sa opozícia? V poradnej sieni a na galeriach túlajú sa preoblečení dráby. Po gangoch a schodách stoja strmo od hlavy do päty ozbrojení Tiszoví strážci. Pivnice nabité sú žandarmi a policajtami. Pri pojednávaniach tak zvláštnych predmetov ako je predloha o reforme tlačového zákona, pred parlamentom stoja tisíce policajtov, žandárov a celé pluky riadneho vojska. Kolké peniaze stojí len táto ochrana mungovskej väčšiny! Neni divu, že na najpotrebnejšie veci neni ani haliera! Ľud pustne a celé dediny aj s predsta-

venstvom vandrujú do Ameriky. Mungovskí vyslanci ale majú hody a kúpajú sa v šampanskom. Celý vzdelaný svet smeje sa nad takým parlamentarizmom.

Kto chce vedieť ako vyzerá mungovská väčšina, nech si predstaví viacej sto ľudí, bez odbornej vzdelanosti, zo všetkých strán krajiny sohnatých za ukradené peniaze zo štátnej kassy. Pred kráľovským súdom je dokázané, že ku volbe týchto otrokov upotrebili polpiata miliona korún, ktoré Lukács pre štát dostal za povolenie smluvy o soli. Sám Tisza sa priznal, že ku zakúpeniu mungovskej väčšiny obrátili aj tú maličkosť, ktorú jeho «priateľ» Lukács dostal za dovoľenie postavenia herne na Margaretskom ostrove. Táto maličkosť obnášala len jeden million 400 korún. Tieto peniaze aj Tisza nútený opozíciou vrátiť musel patričnej spoločnosti. Ďalšie mungovské panamy ale jednotajne vychádzajú na svetlo. Najnovšie bolo odhalené, že ku zaplateniu volebných dlhov starých liberálov, Všeobecná Uverková Banka za povolenie žrebov platiť musela 700 tisíc korún. **K tomuto všestranne je známe, že mungovské voľby stály 30 millionov korún.**

Statočný človek preto nemôže vstúpiť do takejto v hriechoch počatej a v bahne nemravnosti váľajúcej sa strany.

Opravde aj vlastizrada je podporovať túto stranu a jej vládu, ktoré nielen že za ľud zhola nič nerobia, lež neznesiteľnými farchami nútia ho ku vyvandrovanu a jednotajnými panamami kaňbu a potupu uvaľujú na celú krajinu.

Sláva mungov ostatne nemôže už dlho trvať!

Prídu všeobecné krajinské voľby, keď nie toho roku, v budúcom istotne. Vtedy ale utlačený a ukrivdení voličia istotne porátajú sa so stranou najväčších panamistov Europy!

Dolu s každým mungom!

Nech žije kresťanská ľudová strana!

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXI. dvadsaťjeden rok bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Krajinskí vyslancovia kresťanskej ľud. strany za slobodu tlače.

V mungovskom parlamente cez minulý týždeň pojednávali predlohu reformy tlačového zákona. Mungovci, ako obyčajne, k obrane ich zvestnej predlohy nemali ani slova. Za slobodu tlače ale tým rozhodnej ohlásili sa vyslancovia opozície a medzi iými zmužili bojovníci kresťanskej ľudovej strany Štefan Haller, vaslanec žabokreškého okresu Georg Szmrecsányi a Štefan Rakovszky. Velavýznamné reči týchto opravdových a bezžisťných zastupiteľov a obrancov ľudu nemožno uverejniť v celej osnove, bo každý ročnil vyše troch hodín, preto len v krátkosti uvádzame, čo v záujme slobody tlače na prvom mieste povedal krajinský vyslanec

Štefan Haller.

Slobodnej tlače ako strašidla bojí sa každá tyranská hrúzovláda. Slobodná tlač odhaluje panamistov. Slobodná tlač zmužile odkrýva každé zbojstvo. Slobodná tlač žiada pre ľud práva a píše o veciach, ktoré sú neprijemné tyranom a nepriateľom ľudu. Preto aj každá tyranská a hrúzovláda, aby sa zabezpečila, snaží sa v prvom rade utlačiť slobodu

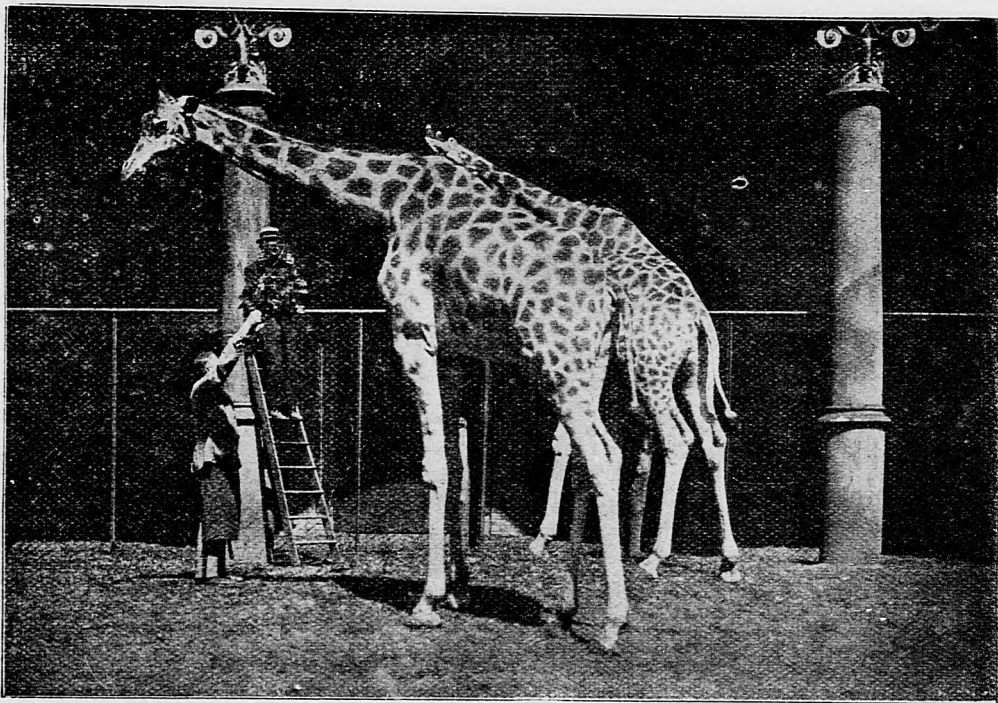
tlače. U nás medzi iným potrebné by bolo rozriešenie a do života uvedenie početných otázok, vláda však miesto toho zcela chce utlačiť slobodu tlače. Robia to ale preto, bo sa božia tejto slobody, zvlášte pri budúcich krajinských voľbách. *Ved dla reformy tlačového zákona ani len volebné plakáty neslobodno uverejňovať bez dovolenia vrchností.* Práca, ktorú vy prítomne prevádzate, keď k utlačeniu verejných slobod s podivnou rýchlosťou vynášate nové zákony, neni taká, za ktorú by vám povďačnď mohla byť budúcnosť. Je to totiž práca, akú prevádzajú ľudia, ktorí neznejú potreby svojho obdobia, ktorí vo všetkom len seba samých hladajú a ich rajskú

zahradu len vtedy náklonní sú opustiť, keď okolo seba všetko znivočili. (Tak je! Pravda! z lavej.) Tá omámujúca illúzia ale, ktorú ministerpredseda tak často spomína, zaiste onedlho sa vyplní a obecnstvo krajiny bude mať príležitosť odprášiť vás z politického dejišťa. (Hlučné schvalovanie z lavej.)

K obrane slobody tlače 16. januára za všestrannej pozornosti ešte aj mungov, vynímajúc niekoľko chasníkov, ktorí sa vyškieľali, velavýznamnú reč povedal krajinský vyslanec

Georg Szmrecsányi.

Rečník prv než obšírne vyniesol zcela vecný úsudok o reforme tlačového zákona do roboty

Ži. afy pred fotografom.

vzal ministra pravosudia, ktorý v jednej jeho reči posmešne vyslovil sa o tom, že opozícia v protive ku jej prvšiemu uzavretiu za dobre uznáva, včul súčasťňovať sa v snemových zasadnutiach. Minister pravosudia v jeho slabej odpovedi na výtečnú reč, ktorú proti reforme tlačového zákona povedal gróf Móric Eszterházy, vystatoval sa s tým, že sa nezlakne žiadneho teroru na svete. Teda

Terror!

Pýtam sa ale pána ministra, kto ho terrorizoval? *My sme ho terrorizovali? My máme snád' v službe tú chýrnu stráž parlamentu? My sme dali parlament*

obtočiť tisícmi a tisícmi vojska, rychlostreľcami, batteriami kanónov a kto vie ešte akými prostriedkami násilenstva? My nedáme rečníť v zasadnutiach? My vyhadzujeme vyslančov z parlamentu? My škúľime do vačkov vyslančov opozície? (Tak je! Hlučné schvalovanie z ľavej.)

Predseda (cengá): Pána vyslanca musím prosiť, aby sa sdržoval takých úražlivých výrazov. (Pravdu má! Výkriky z ľavej: Pravda im hlavy prebija!)

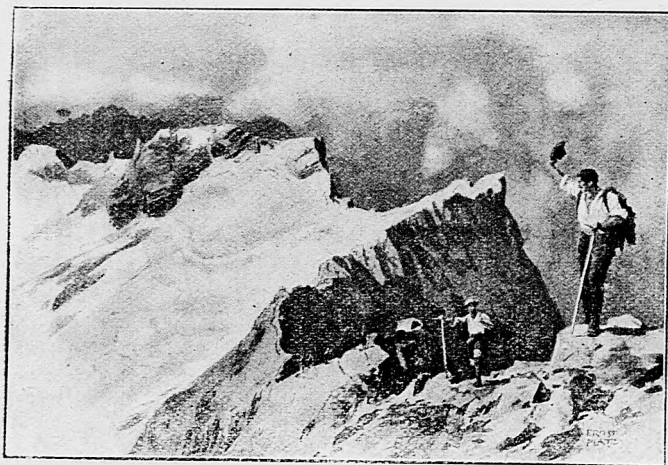
Ján Bartoš: Čo robíte s tými peniazmi, na ktoré pokutujete vyslančov opozície?

Predseda: Vyslanca pána Narancsika prosím, aby bol ticho.

Narancsik ani nebol v snemovni.

Ján Bartoš: Čo robíte s tými peniazmi?

Georg Szmrecsányi: Keď teda pán minister pravosudia spomína terror, nech to nevzťahuje

Turisti na ľadových vrchoch.

na opozíciu, lež na väčšinu a na jej vládu. Pri ďalšom zkúmaní zvestnej predlohy o reforme tlačového zákona, každému musí napadnúť

Prečo sa s ňou tak veľmi ponáhľajú?

Z tej príčiny pýtam sa aj pána ministra, či krajina nemá žiadnych iných súrnejších potriebností, ako prevedenie reformy tlačového zákona. Od dvoch rokov zúri v krajine najhroznejšia finančná kríza. (Tak je!) Človek by sa nazdával, že vláda dačo podnikne k riešeniu tejto krízy a k odstráneniu spojeného s ňou verejného nebezpečia. Vláda ale miesto toho žiada rýchle prijatie reformy tlačového zákona, ktorý v žiadnej súvislosti nestojí s panujúcou krízou. Medzi takýmito okolnosťami so všetkým právom môžem nadvrhnúť tú otázku:

prečo sa s touto predlohou tak veľmi ponáhľajú? Nuž na túto otázku mám len tú odpoveď, že s prevedením tlačovej reformy ponáhľajú sa len z **pomstvy a zo strachu**. Vypomstviť sa chcú na slobodnej tlači za to, že odhalila špinavé gšefty najväčšieho panamistu Európy a «cteného priateľa» terajšieho ministerpredsedu, Zo strachu ponáhľajú sa prehnaf túto nešťastnú predlohu, bo sa boja, že slobodná tlač odhalí aj iné ich panamy, nadovšetko boja sa budúcich krajinských volieb, bo vopred vedia, že ich ubrýzganým kandidátom nedá hlasu žiadon statočný človek. Preto ponáhľajú sa docela utlačiť slobodu tlače. Že zákon o tlači potrebný je reformy, to uznáva aj

Kresťanská ľudová strana.

Už roku 1895., ako utvorená bola kresťanská ľudová strana snemová, do programu jej vzala potrebnosť revízie jestvujúceho tlačového zákona. Tento zákon totiž zcela nepovolani ľudia hrozne zneužívali. Cestou tlače rozširovali neznabožstvo, neveru, napádali cirkev, vôbec katolíkov, posmech robili z katolíckych obradov, o cirkevných osobách rozpisovali lživé a zlostne len vymyslené veci, spisami rozširovali necudnosť a nestydatosť, svedolne urážali svätosť rodinného kruhu. Kresťanská ľudová strana ako proti tomuto zneužívaniu slobody tlače žiadala reformu tlačového zákona, tak z druhej strany vždy chránila a podporovala tlač statočnú, pravdy a práva ľudu mužsky zastávajúcu. Terajšia predloha vlády o reforme tlačového zákona ale nesodpovedá pravému pochopu o slobode, vývinu krajiny, blahu ľudu, a zásadám kresťanskej ľudovej strany, preto aj prijaf ju nemôže.

Touto nešťastnou a nebezpečnou predlohou perá chce vyraziť z rúk spisovateľov. To sa im ale nepodari. Neohrození spisovateľa a zastupiteľa statočnej tlače aj v katakombách budú vedieť písať. Ja ale túto predlohu už aj z tej príčiny neprijímam, aby terajšia vláda a jej strana nemohly páchať ďalšie panamy. (Hlučný súhlas z ľavej. Rečníkovi početní vyslovili blahozelanie.)

(Dokončenie nasleduje.)

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštana!»**

180 Rusínov pred súdom.

Medzi najbiednejšie vrstvy obyvateľstva Uhorska patria Rusíni. Tam sú osadlení pod marmaroškými a užhorodskými Karpatmi v malých, mizerných dedinkách. Ani pol milliona je týchto bedárov, lež majetného sotva najdeš medzi nimi. Všetko najbiednejší ľudia. Od viac sto rokov bývajú v Uhorsku, lež nikto nemal starosť o nich, iba z Galície a z Ruska dovandrovaní židáci. Tí vzali pod opateru Rusínov a rôznou úžerou tak ich obsnovali, že včul už ani dýchať nemôžu. Rusín nemá iného len telo a dušu. Možno ale že aj tú založil u kazára. Všetko iné patrí židom. Nikde úžera neprekvitá tak, ako na území Rusínov. Tau kazári majú zcela slobodnú ruku. Tam niet zákona. Aj vrchnosť viac hovejú židovi ako Rusínovi.

Na tomto biednom území Tisza vystopoval ohromné sprisahanie. Že vraj Rusíni chcú sa odtrhnúť od Uhorska a pripojiť sa k Rusom. Nič menej, ako 180 Rusínov postavila vláda pred marmarošskú súdnu stolicu a od týždňov vyšetrojú a vyslúchajú obžalovaných a svedkov, aby Tisza dokázal vedel, že aké veľké nebezpečenstvo hrozilo kráľovi a zároveň aj krajine.

Čo sa vlastne stalo na území Rusínov? Nič iné, len to, že medzi nich prišli dvaja traja pravoslávski (ruski) reholníci a navádzali ich, aby z grécko-katolíckej viery prestúpili na pravoslávsku, bo vraj oni sú Rusi a ako takí nemajú poslúchať Rím, lež bieleho (ruského) cára — ktorý je taký mocny, že aj ich z poddanstva vyslobodí. Ruski reholníci aj rozdávali Rusinom ruské noviny a modlitebné knihy, v ktorých je modlitba za ruského cára.

Toto bolo to ukrutné sprisahanie, pre ktoré vláda toľko krikú robí od týždňov a pre ktoré celé obce cítujú pred marmarošský súd. Lenže súd zhola nič nevie vypátrať a svedkovia dokázať. Rusíni sú totiž tak zaostalí a hlúpi, že hádam ani svoje mena neznajú, nie že by vedeli, čo je povstanie proti kráľovi a čo je vlastizrada. Oni iba to vedia, že sú otroci a žebráci. Im doista milé boly reči tie, ktoré od ruských mnichov počuli, keď im tí rozprávali o bielom cárovi, o slobode, o chlebe, o zemi a o mohútnom ruskom národe, lenže nepochopili, ako

sa dostať do Ruska, keď od nich uhorský exekútor vyberá daň a uhorský zemepán, z Galície dovandrovaný kazár. merá im pálenku, čo Rusín drží za najväčšiu blaženosť na svete. Áno, inej žiadosti nemá biedny Rusín, len napiť sa tej otravy, ktorú kazár v rôznej farbe merá, bo keď je opilý, zabudne biedu a všetky jeho trápenia.

Týchto chudákov vypočúva marmarošský súd. O nich tárajú mungovci, že akí sú to ne-

Deéry ruského cára.

bezpeční vlastizradcovia, že vraj sa už aj za cára modlia a čítajú ruské noviny.

Horkýže čítajú. Kde by sa naučili čítať, keď škôl nemajú. Možno že tá knižka, ktorú im ruski reholníci dali, bola prvá, čo vo svojom živote videli. Takéto hovädá nemožno sviestku vlastizrade. Tých sa Tisza nemusí lakať. Ba môže byť rád, že sú takí zaostalí, bo ved od večných časov volia vždy len vládných poslancov. Čo tí vedia čo je politika a voľba, čo je poslanec. Oni len to vedia, že dostanú piť, keď jedno meno vypovedia. A tak marmarošský

súd nenie iné ako blamáž. Nie Rusínov mali pred súd postaviť, lež tých mungov, ktorí štát okrádajú a ľudu krivdia. To sú opravdoví vlastizradcovia. Tých by mali prepustiť Rusom, nech by ich odviekli na Sibir. Lukácsa, ako «cteného priateľa», mohol by ta odprovadiť aj Štefan Tisza.

Fatranský.

Z trenčianskej.

Hej Trenčansko, Trenčanska, však si sa pemenilo!

Takto vzdychám, keď si pomyslím na naše politické pomery. Jednúc a dnes! Voľa kedy katolík, ktorý nebol vláde podriadený a nečakal mzdu od vládných kortešov, tam bol pod zástavou kresťanskej ľudovej strany. Márne boly tyranstvá Bánffyho husarov; márne poslaly na ľudákov bakoňských volebných predsedov, márne boly súdy a preháňačky, katolíci vydržali, bo mali dobrých, smelých, nadšených a obetavých vodcov. To bolo volakedy. Včul? My katolíci ani nespomínajme, aké politické pomery panujú včul v trenčianskej, bo by sme kliali alebo plakali. Kde sú tí starodávni obetaví vodcovia? Prečo sa nikto nezaujíma o katolícku politiku? Prečo nenie ľud trenčiansky zaujatý za katolicizmus, ako bol jednúc? Prečo je to hrobové ticho, ktoré sa k smrti podobá? Prečo vyhasla starodávna nadšenosť a zaujatosť?

Kto že nám odpovie na tieto otázky?

Lepšie je tak, ako je, vravia mnohí z tých pánov, ktorí by mali katolícku politiku prevádzať.

A pre koho je to dobre? Pre mungovcov. To čo od jedného času vidíme v trenčianskej, koná sa k vôli föišpánovi: Juliusovi Szalavszkymu. Pred nim leží v prachu takmer celé Trenčiansko, tak ho «spacifikoval». Pánkovia, ktorí volakedy z ďaleka vyhybovali liberálom, ktorí pred verejnosťou neraz sa vyslovili, že ľudová strana je strana katolíkov, že je nanajvyš potrebná, včul tí istí pánkovia premenili svoje zásady, bratričkujú sa s föišpánom a s jeho klikou a hlásajú, že Tisza je opravdový spasiteľ Uhorska a že mungovská strana je tá, ktorá pracuje za blaho ľudu a krajiny.

Najnovšie sedemnásť takýchto pánkov vstúpilo do trenčianskej mungovskej strany, kde

prijali požehnanie stoličných matadórov. Bolo radosti. Takého vífazstva v celom živote nedožil sa volakedajší klerik Julius Szalavszky. Zaraz letely telegrammy do Pešte Hédervárymu a Tiszovi, že sedemnásť pevných stĺpov dostala strana mungovská. Radovali sa trenčianski židáci a osvetlili ich mogendoven. Dostali nových druhov, s ktorými pri voľbách hlasovať budú na mungovských kandidátov.

Ach bude to utešený výjav, keď tí pánkovia, na ktorých katolíctvo rávalo, že zaň budú pracovať, vydajú sa na kortešskú cestu so židmi, so stoličiarimi a trenčianskemu ľudu odporúčaf budú, aby hlasoval na mungovského kandidáta. A bude to za odmena, čo oni za túto službu od kalvínskeho Tiszu obdržia! Už od včulká si drhnú ruky od radosti, bo sú istí, že ich odmena nenie. Veď za tú odmenu zavesili na klín predošlé svoje presvedčenie, odkopli od seba kresťanskú ľudovú stranu a ostali mungovcami.

Jestli s tým povýšili si svoju auktoritu pred ľudom a pred verejnou mienkou, dobre, nech je dľa ich vôle. My však sme tej mienky, že renegáti a zradcovia sú tie najbiednejšie figúrky. Za mzdu byť zradcom, je špata.

Nuž ale nech bude ako chce, my sa ešte stretieme s tými sedemnástymi hrdinmi. Pozreime im do očí. Budeme pozorovať, ako budú proti nám kortešovať. Vedef chceme, zaslúžia-li tú mzdu, ktorú si za zradu vyjednali.

Do uvidenia sedemnásti krkavci!

Trenčan.

Učty balkánskej vojny.

Začiatkom nového roku každý peňažný ústav, každý väčší podnik, ba aj riadny obchodník zostavuje svoju súvahu, aby videl z nej výsledok v minulom roku vykonaných prác a aby sa poučil z tých číslíc, ktoré mu ukazujú súvaha. Viacej ale ako každá obchodná súvaha zaujímavá je tá bilanca, ktorú usilovní štatistikovia zostavili o balkánskej vojne. Zaujímavá je zvlášte preto, bo ona pamiatkou ostane pre Uhorsko.

Zo súvahy tej dozvedáme sa i také veci, ktorým sme počas vojny nerozumeli. Tu je hneď jedna tajnostná probléma asíce: rozpo-

loženie europejského peňažného tržiska počas vojny a po vojne. Kto sa ešte pamätá, že čo sa dialo na europejských peňažných tržiskách počas rusko-japonskej vojny a myslí i na to, čo sa dialo behom balkánskej vojny, ozaj čudovať sa môže, že zastupitelia medzinárodného peňažného tržiska zcela ináč uvažovali veci počas rusko-japonskej vojny, ako lanského roku. Aj rusko-japonská vojna stála ohromné miliardy, viac ako balkánska a vzdor toho na europejských peňažných tržiskách počas celej vojny panoval úplný pokoj. Nebolo peňažnej krízy a nekrachovali na hromadu po celej Európe banky, veľkupci, podnikatelia a priemyselníci, lež každý obchod a podnik pokojne kráčal svojou cestou. Ľudia pokojne prečítali si v novinách, čo sa stalo pri Port-Arture alebo pri Mukdene. Francúzi aj vtedy sympatizovali s Rusmi. lež medzitým pokojne pracoval každý človek a chodil za zárobkom. Proti tomuto hluk balkánskej vojny sfa brozná víchrica zaduňal nad celom europejskom tržišti a vojna brala svoje obeť. Na kopu spustošila rôzne hospodárske existencie nielen v Uhrách, lež po celej Európe.

Čo bolo tomu na príčine? — pýtame sa.

Nie to, na čo človek najprv myslí, to jest že balkánska vojna zúrila v našom susedstve a nútila nás k obrane a ku drahým pripravám a že rusko-japonská vojna odohrala sa v dalekej Ázii, tak že Európa pokojne mohla hľadať na ňu. Nie toto bola príčina, aspoň nie hlavná. A nie ona zapríčinila rozdielnú náladu tebdajších a včulajších europejských peňažných tržísk, lež zástoj hraly tu iné peňažné príčiny, ktoré len včul, zo súvahy balkánskej vojny, vyšly na verejnosť.

Rusko-japonská vojna peňažne prichystané našla obe válčiace stránky. Jak Rusi, tak aj Japonci nashromaždili ohromné kapitále, ktoré takmer až do konca vojny dostatočne zaokryly všetky potreby. Ani Rusi, ani Japonci nemuseli každú chvíľu za požičkou behať po europejských peňažných tržiskách a len po uzavretí mieru obhliadli sa po požičke. Lahko bolo Európe túto vojnu prežiť bez peňažných starostí. Počas balkánskej vojny ale panovala celkom iná situácia.

V štatistickom výkaze o balkánskej vojne

itame, že na ňu stovili: Turecko 900 millionov, Bulharsko 670, Grécko 380, Srbsko 430, Montenegro 50, Rumunsko 250 millionov frankov. To sú skoro tri miliardy, z ktorých — keď veľa povieme — najviac jednu tretinu sobierali doma, na Balkáne, dve tretiny ale, teda 1800—2000 millionov Paríž a Londýn požíčaly vo väčších menších preddávkach. Keď tolkeo ohromné peniaze odtiabnu od vnútorných potrieb, to veru aj tá najbohatšia krajina pocíti a toto nám vyjasní, že prečo nebolo peňazí počas balkánskej vojny ani na francúzskych ani anglických peňažných tržiskách. U nás a v Nemecku aj skrže iné príčiny povstala peňažná kríza, bo pri tom, že sa naše úverkové pramene zapchaly, potkalo nás aj to nešťastie, že sme výše 600 millionov stovili na válečné prípravy. Po tomto je lahko pochopiť, prečo europejský, hospodársky život bez krízy preplávať vedel rusko-japonskú vojnu a prečo vznikly peňažné katastrofy počas balkánskej vojny.

Balkánske krajiny bily sa len jednou rukou a druhou rukou jednostajne makaly okolo peňažných vačkov europejských štátov.

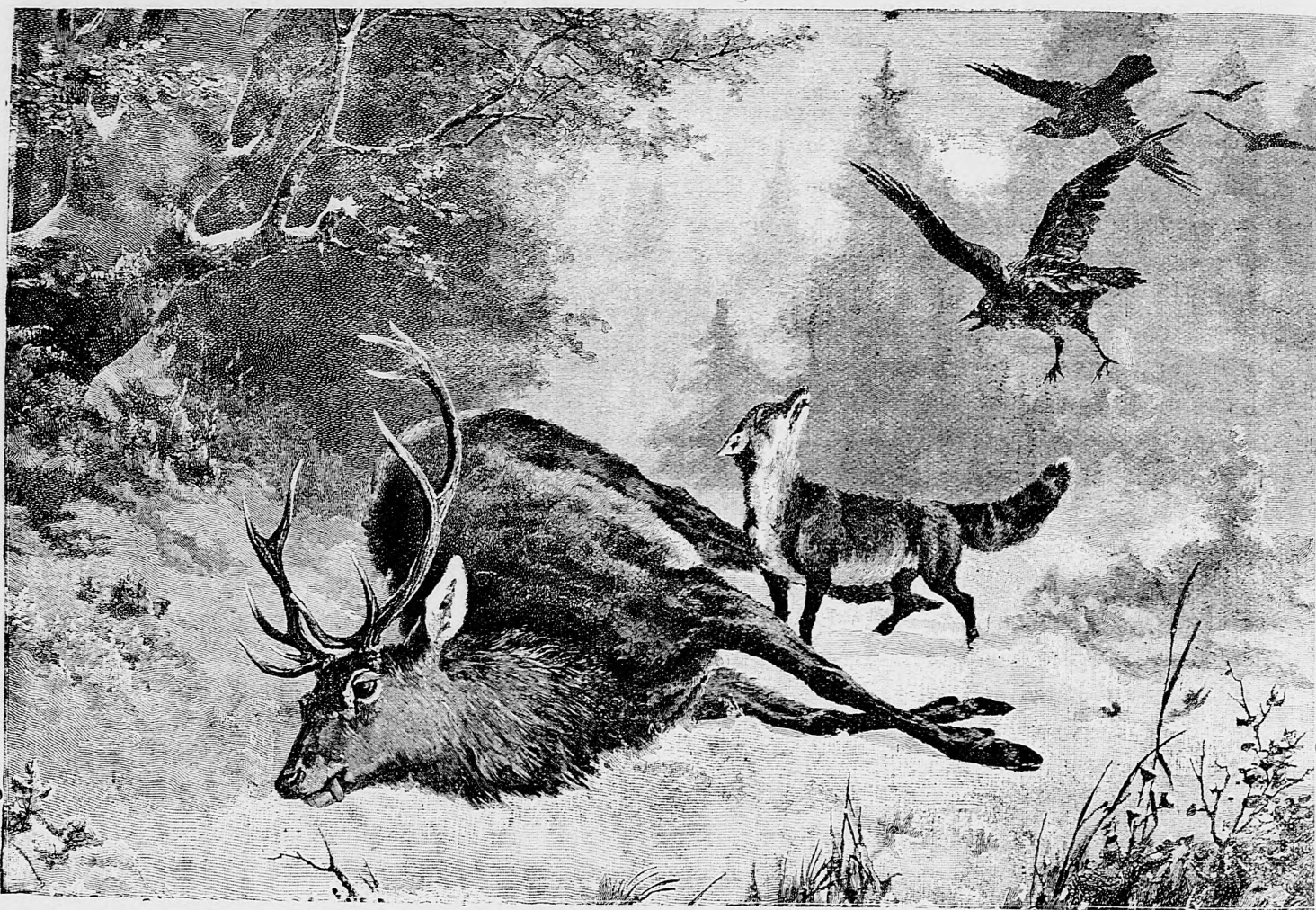
Katolícka Ľudová Jednota v Richvalde.

Spišsko-richvaldská organizácia Katolíckej Ľudovej Jednoty dňa 11. januára držala svoju deviatu zimnú poradu. Predmety byly nasledujúce: 1. Záležitosti Katolíckej Ľudovej Jednoty. 2. Nektoré zatriasujúce chýry o povere a o vraždnom účinku alkoholu, pálenky u deťoch. 3. Štatistika bežiaceho roku. Tohoto roku len jeden sviatok asice Všetkých Svätých padá na nedeľu. Fašiangy pozostávajú z 49 dní. 21. augusta bude úplné zatmenie slnca, ktoré i u nás bude vidno: začne sa pred jednou a končí sa o trej hodine popoludní. 4. Hospodárska škola v oravskom podzámku. Táto škola zariadená je ku vzdelávaniu maloroľníckej poľnohospodárskej mládeže. Vynaučovanie deje sa v čisto slovenskej reči a trvá cez zimných šesť mesiacov. Škola táto spojená je s hospodárstvom, ktoré prevádzajú na 371 kat. jutrách. Vynaučovanie koná sa dvojakým spôsobom. V prvom rade spôsobom praktickým. Mladici naučia sa

primerane opatrovať a dochovávať dobytok, obrábať pôdu, narábať s hospodárskymi strojmi a priučujú sa ku zručnosti, ktorá je hospodárovi potrebná, aby si rozličné nástroje shotovníť mohol. Okrem toho vynaúčovanie je i školské, pri čom opakuje sa, čo mladíci v škole sa učili a dbá sa aj o výučbu náboženskú. Vyučujú sa aj v písomných prácach, v tej miere, jaká je roľníkovi mnohokrát potrebná, aby správne napísať vedel kvitanciu, vystaviť kon-

nesvárov, lenivosti a ožralstva. Tam sa začína cesta na dol do priepasti. Je to svah, po ktorom sa nešťastník svezie až na dno horúceho pekla. Tam sa roznieťuje a rozduchuje oheň pomsty a nenávisť. Tam sa duše olupujú o čistotu, česť a nevinnosť. To je otvor do jasku pekelného.

Od posledného zasadnutia do Katolíckej Ludovej Jednoty vstúpilo 5 a do Spolku Sv. Vojtecha 10 nových údov; na Kresťana hlásili

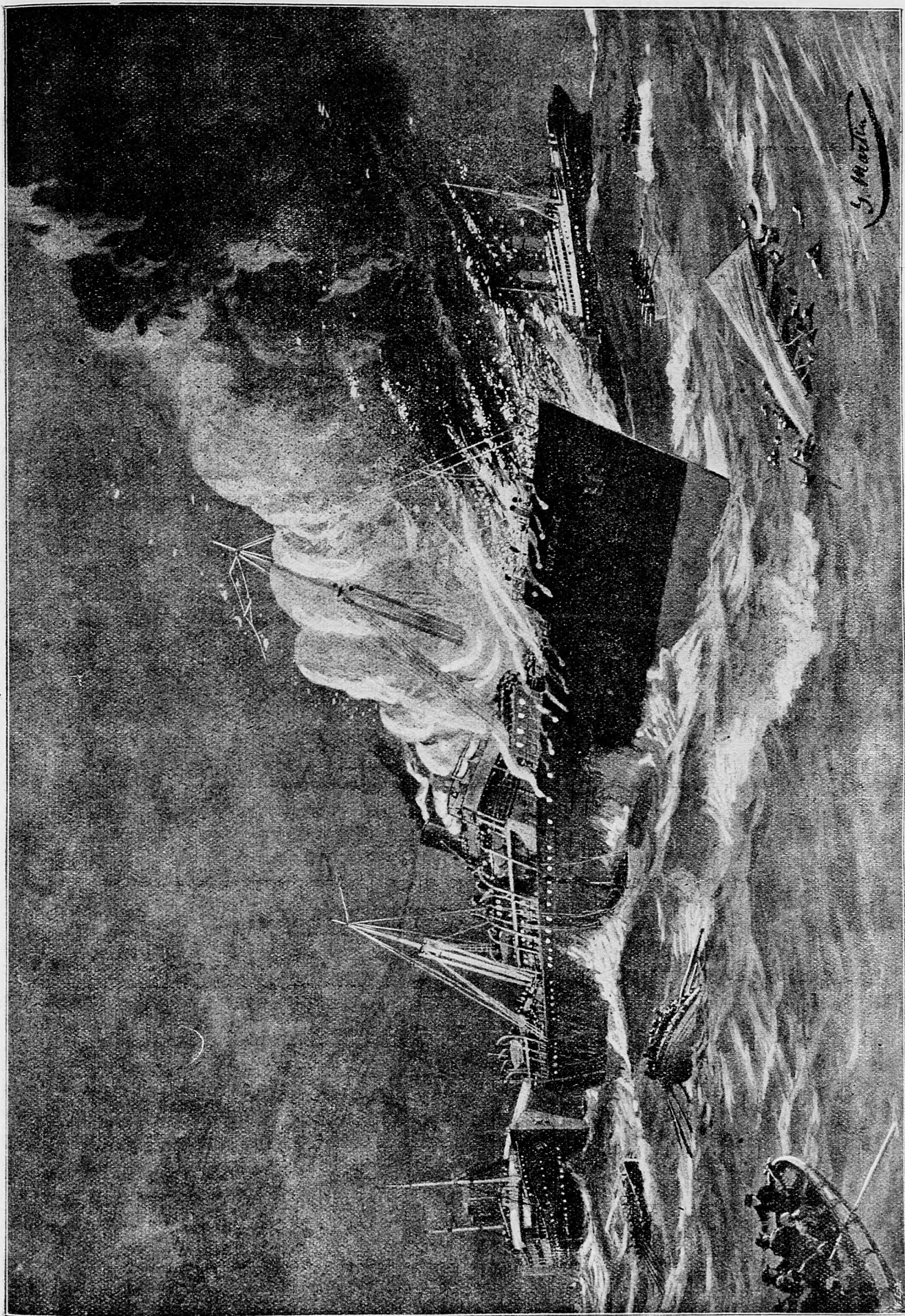
Hora v zime.

trakt, napísať list a tomu podobné veci. V tomto školskom roku naukobeh zariadený je pre 30 žiakov a v budúcom roku prijmú už 70. Prijmú takých chlapcov, ktorí školu vychodili, sú zdraví a mocní. Tento školský rok vyučovanie a stravovanie je úplne bezplatné, v budúcom školskom roku ale lepší gazdovia musia platiť 120 korún. Aj pre dospelých roľníkov vydržiavať sa budú občasné, niekoľko dní trvajúce prednášky. 5. Krčma. Krčmy sú mtesta nemravnosti. Sú to ubijači rozumu, sú to domy nepravosti a

sa dvaja noví predplatitelia a na časopis Posol B. Srdca Ježišového jeden. Čo sa tohoročného programu týka, predbežne ustálilo sa, že sa zariadi jedna fašiangová tanečná zábava a v lete urobí sa výlet do haligovskej kvapelnej jaskyne.

O túto jaskyňu by sa veru zaujímať mohol i Karpatský spolok.

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Vystáňovalci na horiacej lodi.

Tiszové fiasko.

V sobotu 17. januára vo Fiume slávnostne pustili na more nový dreatnough, obrovskú loď válečného námorníctva. Krstnou matkou lode bola arcikňažna Maria Terezia. Z nariadenia jeho veličenstva loď dostala meno «Szent István». Ku tejto zriedkavej slávnosti dostavili sa z Viedne najvyšší hodnostári rakúskej vlády a námorníctva. Prišiel ta aj Tisza a sprevádzali ho ministri Teleszky, barón Harkányi a viacerí mungovci. Tisza rátal na to, že bude mať príležitosť pri tejto slávnosti otierať sa o dediča trónu arciknieža Franca Ferdinanda. Ten ale tam nebol a povráva sa, že nechce použiť túto príležitosť do potyku prísť s Tiszom. Tento chýr aj nezdá sa byť bez základu, bo Tiszu vo Fiume vôbec veľmi chladno prijali. To bolo prvé fiasko Tiszové. Druhého dožil sa v Záhrebe, kam z Fiuma prišiel v nedeľu 18. januára a ostal tam celý deň. Tu postavili mu triumfálnu bránu zo — snahu. Obyvateľstvo a zvlášte socialisti vítali ho hlučnými abugami. K jeho ochrane vyrukovaly stotiny vojska, oddiely žandárov a záhrebská policaj do posledného chlapa. Tisza ale má hrubú kožu a aj po tomto fiasku je tej mienky, že ešte dlho prevádzaf môže jeho hrúzovládu v Uhorsku.

Udalotti na Balkáne.

Na Balkáne neni pokoja. V prvom rade o Albánii kolujú rôzne znepokojujúce chýry, dla ktorých mala by vypuknúť tretia balkánska vojna a do tejto malo by pomiešané byť a Uhorsko a Rakúsko. Europejské veľmoci dovolily síce Albánom, že za panovníka vyvolit si môžu nemecké knieža Vilhelma Wieda, proti tomu ale zpierajú sa mohamedánske kmeny Albánie. Vzdor toho deputácia Albáncov najbližšie pride do Neuwiedu a slávnostne ponúkne albánsky trón kniežafu Wiedovi, ktorý už 30. januára prísť má do mesta Durazzo, kde sa sídu válečné lode veľmoci, aby nového panovníka odprevadily do budúceho sídelného mesta Valony.

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

B E S E D N I C A.

Vojenský kôň.

Gazdovi Višňovskému nijak sa nedarilo so statkom. Rožný dobytok hynul mu na plúenu chorobu a jedon po druhom chudly. Obroku dával pre kone vždy dost a preto sa veľmi čudoval, keď mu kone chudly, nevediac si vysvetliť príčinu toho. Myslel už aj na čary, na bosorky, ale mu neprišlo na um, že jeho paholok Janko zalieča sa slúžke Zuzke a prekvapuje ju malými ručníkmi a darčekami.

«Nič sa nevtlačie tak tence, čo by nevyšlo na slnce» hovorí porekadlo a tak sa to stalo aj s nesvedomitým Jankom. Višňovskému prišlo volačo do ušú, postriehol si na Janka, prichytil ho pri krádeži a dajúc mu pekné poučenie o rozdiel medzi «mojím» a «tvojím» odpravil ho.

Višňovskému, ktorého držali za prvého gazdu v Zlátovcach, nijak sa nepáčily chudé jeho kone. Obzvlášť ale jeden, ktorý už sostarel a preto rozhodol, že ho predá a ku «šimlovi» prikúpi, aby takto mal pekný pár koní, za ktoré by sa nemusel haňbiť pred svojimi spoluobčanmi. Lebo si veru dost povrávali susedia :

— Ej, už ja som chudobnejší ako Višňovský, ale na takých koňoch by predsa nerobil; veď sú to len do rybníka síce!

Višňovský sám to nahliadol. Starého Fačku po zatve predal a ku ozimným prácam chcel ku mladému «šimlovi», ktorý sa pod jeho dozorom popravil, prikúpiť dákeho dobrého koňa.

— Napozajtri budú v Nových Zámkoch predávať vojenské kone! — hovoril ku svojej žene — pôjdem ta a prikúpim dákeho koňa ku «šimlovi», aby som mohol začať orať pod oziminy. Šimlo má sedemnať pästi a najvhodnejšieho ku nemu najdem len tam.

Višňovská sa o statok mnoho nestarala, to bola starosť Višňovského a preto riekla svojmu mužovi:

— Urob, jako za dobré myslíš!

Višňovský sa vybral na trh opatrený peniazmi a upečeným kuraťom.

Dlho prezeral kone. Nepáčil sa mu ani jeden. Konečne spozoroval jedného pejku, výškou a zrastom bol hodný ku šimlovi, ale mal už «čierne» zuby, bol starý.

Čo robiť, ku robote potreboval koňa, pojednal sa, sadol na koňa a navrátil sa do Zlátoviec, kde susedia nevedeli dost vychváliť dobrú kúpu a teraz už pekný pár koní.

— Ej, sused — hovoril na druhý deň predpoludním Višňovský, keď sa vracal z poľa domov — ale som ja pochodil s tým koňom.

— Nuž a? — tázal sa sused.

— Nuž tak, že v pluhu zapriahnutý nechce sa ani hnúť z miesta a tým menej ľahať.

— Tomu je ľahká pomoc — riekol sused — kôň

len preto nechce fahať, bo ste mu dali chomút, ku ktorému není privyknutý. Dajte naňho šterve a uvidíte, že bude fahať.

— Veď ale kde vziať šterve? — starostlivo prehovoril Višňovský — ja nemám, a kto vie, či mi ich kto požičia.

— Ale čo by nepožičial, podte ku mne, požičiam vám ja, bo som si ja bol raz kúpil. keď som bol prišiel k takému panskému koňovi, jako vy. Ale štervu musíte dať trochu posprávať, bo je už dost v zlom stave.

Višňovský s radosťou prijal radu a ponuknutú mu pomoc. Šterve byly opravené a popoludní šiel Višňovský pozreť, ako fahajú kone pluh. Ale veru už z ďaleka videl kone stáť a paholka s nimi.

— No, akože sa ti darí — pýtal sa Višňovský paholka, ktorý stál za pluhom.

— Nuž nijak, mladý pán, ten nový kôň len nefahá, čo «šimlo» potiahne, ten to zadrží, z miesta sa ani nehne.

Višňovského mrzelo, že ho teraz susedia budú vysmievať, že kúpil «mačku vo vreci», koňa, ktorý nechce fahať. Nepozostávalo mu iné, ako koňa odviešť voľakde ďaleko na trh, kde chýr o koňovi ešte nezaletel, predať ho a kúpiť druhého, bo oračka je tu a so «psinou» kto sa bude trápiť.

— Čo by mu vari dali zatrubíť, mladý pán — poznamenal poháňajúci Miško — keď je kôň z vojny, nuž možno že na hlas trúby sa pohne.

— A veru hovoríš volačo, chlapče — riekol Višňovský, ktorý rád mal aj dobré žarty a hneď poslal Miška pre hlásnika, ktorý bol pri vojsku trubačom, aby prišiel na pole hneďky aj s trúbou.

— No, sprobujeme teda — hovoril Višňovský keď rozpovedal hlásnikovi, prečo ho dal volať.

Paholok založil pluh, chytil opraty a hlásnik začal trúbiť «generálmarš» a hľa, kôň začal kráčať a fahať pluh v takom tempe, že paholok sotva stačil za pluhom.

Kôň fahal a dľa maršu ani krok nezmyšľil. Oračka šla ako po masle, ale čo, keď hlásnik pri piatej brázde ustal a ani za duplovanú plácu nechcel vytrubovať marše vojenskému koňovi. A keď hlásnik netrúbil, kôň nefahal.

Ale nešťastie nechodí samé. A tak bolo i tu. Poľnou cestou vracali sa hudobníci na trúbach zo susednej dediny, kde hrali na veselí. Prišli ku Višňovskému a keď zvedeli čo je vo veci, odporúčali sa mu, že do večera budú trúbiť koňovi.

— Nuž keď chcete, teda trúbte! — riekol Višňovský a paholok sa znova chytil pluha.

Trubači však namiesto «generálmaršu» spustili «Rákócziho» a kôň zoslúchnuc tento marš, za zvukov ktorého už neraz niesol na útok svojho niekdajšieho jazdca, schytil sebou šimla i s pluhom a so všetkým činom dal sa do divého behu.

Trubači a Višňovský z prestrašenia len vtedy prišli

k sebe, keď paholok zajajkal, že si zodrel kožu z tváre na hrudách.

Kone chytili v druhej obci a na druhý deň jazdil Višňovský na vojenskom koni na trh, aby ho predal a kúpil si len takého jednoduchého.

CHYRNÍK.

Najdôstojnejší pán knieža-primas arcibiskup ostrihomský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján *Csernoch*, ako z Ostrihoma sdeľujú, nemocnicu Červeného kríža na ostrihomskom poli sv. Juraja chce prepustiť Krajinskej chorých robotníkov podporujúcej pokladnici, o čom sa teraz vedú vyjednávania medzi pokladnicou a panstvom knieža-primasa. Minulý týždeň v tejto záležitosti v ostrihomskej miestnosti pokladnice bola užšia porada. V páde prevzatia nemocnice pokladnica by do nemocnice preložila svoje úradné miestnosti a v nemocnici opatrovali by nielen tých chorých, ktorí patria do sväzku ostrihomskej a ostrihomskostoličnej pokladnice, lež — pre prajnejšiu a zdravšiu polohu nemocnice — aj z hlavného mesta tam by posielali zotavujúcich sa členov pokladnice. Najdôstojnejší pán knieža-primas tým chcel dať výraz svojej sympatie naproti robotníkom, keď nemocnicu ponúkol pokladnici. Záležitosť je veľmi mnohostranná a dotýka sa mnohorakých záujmov a taktou úlohou vyslanej komissie je, aby pekný plán, premôžuc stavajúce sa prekážky, priviedla k uskutočneniu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 14. januára v biskupskej rezidencii držal konferenciu paniam katolíckeho patronázu a ich spolku znovu daroval 500 korún. Katolícky čitateľný kruh 11. januára zariadil sociálny večierok, z ktorej príležitosti pravotár dr. Julius Pallók držal prednášku o občianskych právach. Na domoveň sv. Jozefa opustených dietok darovali: Istá bezmenná pani 20, Valent Bélafi farár z Kapi 10 a učiteľka z Boldogkőújfalú 2 koruny. Na chlieb chudobných sv. Antona dali: grófka Pavla Eszterházy 100, grófka Georga Pallavicini 50, istý bezmenný 50 a istá bezmenná 10 korún, — *Vizsoly*: Michalovi Kerékgyártótunajšiemu administrátorovi osvietený pán biskup udelil investitúru, následkom čoho do farského úradu slávnostne uviedol ho okresný dekan Ferdinand Liszkay.

Z biskupstva spišského. Skut. vn. tajný radca, osvietený pán biskup dr. Alexander *Párvy* v svojom ostatnom obežnom liste udáva tie nábožné milodary, ktoré roku 1913. z celého územia spišskej diecese poslané byly do biskupskej kancelárie asice: na sotrenie otroctva v Afrike a na Africké missie osbieralo sa 1190 korún, pre strážcov sv. Hrobu v Jeruzaleme 1240 korún, pre missie v Bosnii, Hercegovine a v Bulharsku 700 korún, na rozšírenie katolíckej viery 550 korún, na missie v Norvégsku a u Lappov 220 korún, pre Spolok sv. Ladislava 270 korún, pre Dielo Detin-

stva Ježišového 500 korún, pre kresťanov žijúcich v Turecku 110 korún, pre semeníšte vystaviť sa majúce na Východe 110 korún, na protilehový liečivý ústav 36 korún 92 h., na sanatorium arcikniežafa Jozefa 11 kor. 32 h. a pre Spolok Katolíckej Tlačie 1819 korún 23 halierov; to urobí dovedna 6927 korún 47 hal. — Z duchovenstva poslaní sú: do Prosieka za administrátora: Peter Bačkor, kaplán svätomichalský, do Sv. Micbala za kaplána Eugen Puhala, dosavádnny administrátor gombášsky. — Pre nedostatok kňazov osvietený pán biskup vo februári vysväti päť bohoslovcov.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Na posviacke osvieteného pána biskupa prešovského dr. Štefana Nováka v Munkáči prevedenej z Prešova boli prítomní: Ondrej Hodobay pápežský protonotár Zeno Kovaliczky kanonici, dr. Alexander Gerbery titulárny kanonik tunajší grécko-katolícky mestský farár, Emanuel Bihari, Ján Gojdics, tit. kanonici, dr. Šimon Szmandray cirkevný školdozorca a Metod Gojdics biskupský sekretár. Tunajší katolícky kruh Rákócziho 11. januára zariadil sociálny a literálny večierok, z ktorej príležitosti kaplán Franc Paskovics poučnú prednášku držal o živote a účinkovaní Kolpinga. Tunajšiu samopodporujúcu spoločnosť, pretvoríť zamýšľajú v sporiteľňu a účinkovanie jej rozprestierať sa má i na okolie mesta, čo by veľmi osožné bolo zvlášte pre malých hospodárov. Cez minulý rok v meste zabili 1832 kusov rožné o statku, 1933 kusov teliat, 1508 oviec, 5820 kusov ošípaných, ktoré dovedna obnášaly 986.418 kilogrammov, z čoho na jednu osobu cez rok padá 61 kilov. Domovní tunajších slepých darovali: Michal Gerő obchodník 10 kor. a Viktor Bednarik jednu tortu. Takrečená stolová spoločnosť z príležitosti vianočných sviatkov 40 chudobných žiakov opatrla lepším rúchom v hodnote 1100 korún. *Darócz:* Minulý týždeň cez dolinu Tárca zúril hrozný víchor, ktorý medzi iným z väže obce Berzevicze ztrhol plechovú strechu. — Osvietený pán biskup Gustáva Császár do Galbató a Mikuláša Kabos do Sztankahermány vymenoval za učiteľov organizov. *Tótraszlavicza:* Ján Lojek robotník minulý týždeň v opilom stave túlal sa po železničných koľajniciach, pričom zachytil a ťažko poranil ho tade jachajúci vlak. Hľa, to je zas nová obeť opilstva! Ľud ale vzdor toho neni nákloný ku miernosti a striezlivosti.

Chýry zo Spiša. Novovesský parný mlyn, ktorý mal už celkom zaniknúť, noví majitelia: účastinná spoločnosť boršodsko-miškovského a debrecínsko-štefánskeho parného mlyna s útratami pol milliona korún pretvorili požiadavkám terajšieho veku zodpovedne vo veľmi krásnu, prvotriednu priemyselnú osadu. Kým v minulosti v stave bol zomleť 200 metrických centov, teraz zomele 500 m. centov denne. — Novovesská Jozefovská spoločnosť 21. dec. ošatila 59 chudobných školských detí v hodnote 378 korún, — V Meste Popráde na 12. októbra a 8. decembra padajúce výkladné a lichvacie jarmoky s dovolením ministra obchodu preložené sú na 20. októbra a 15. decembra. — V Starej

Lubovni v noci pred novým rokom náhle zomrel mestský notár Anton Klimkovics v 42. roku života. Zvlášte je, že nebohy večer pred smrťou povedal, že už nevydrží ďalej to úradné naháňanie a že v nový rok podá prosbu o penziu. Stalo sa, čo si žiadal, teraz už odpočívá bez naháňania. — Novovesský mestský výbor na ostatnom zasadnutí na útraty monografie našej stolice odhlasoval 400 korún; r. k. učiteľovi-direktorovi Maximiliánovi Ebergényimu direktorskej čestnej odmeny 200, rodinného doplnka 600 korún a k odmeneniu policajtov 400 korún. Minister domobrany mesto Nová Ves oslovil, aby zväčšilo honvédsku kasáreň alebo vystavilo novú. — Vo Vlachoch 11. januára, kým meštania boli na tanečnej zabave, vlámali sa dakto do kapitánskeho úradu a ukradol 400 korún. — V Kézmarku uhličný plyn zadusil robotníka Jána Vendela a jeho ženu a fabrickú robotníčku ženu Kunigundu Krupa, ktorá u nich nocovala. — V Podolinci dňa 11. januára po krátkom trápení a pobožnom prijatí sv. sviatosti zomrel piarista profesor Franc Bárdosi v 34. roku svojho života a v 11. roku svojho kňazstva a profesorského účinkovania. — V Smokovciach tejto zimy do minulého týždňa bolo 254 hostí.

Boj s divým kancom. Nebezpečné dobrodružstvo prežil pred niekoľko dňami Jakub Kalix dozorca arcikniežatskej villy v Smokovciach. Jeden postrelený kanec, ktorý ležal na ceste a ktorého považoval už za neživého, napadnul Kalixa a s obrovskými kelcami rozpáral mu hornú časť nohy. Na šťastie nachádzal sa v blízkosti jeden hájnik, ktorý o pomoc volajúceho Kalixa vyslobodil zo smrteľného nebezpečenstva, nakoľko vyhasil život zúrivému diviakovi. Ťažko raneného Kalixa opatrujú v spiškosobotskej nemocnici.

Petrolejový prameň v Nitrianskej. Zo Skalice píšu, že v obci Egbell, kde od mesiacov hľadajú zemný plyn, 17. januára nadabili na hojný prameň petroleja. O senzačnom objavení ministerstvo financií telegrafične upovedomili. Chýry o potešiteľnej udalosti sa rýchlosťou blesku rozniesly na celom okolí. Potrolej vyvierá v hojnom množstve. Prvá vrstva petroleja je v hĺbke asi 170 metrov.

Pozor na dietky. Z Dolného Kubína píšu, že ktorýsi deň v Jasenici Štefan Feranec a jeho manželka samotného nechali doma svojho štyroročného synka Floriana a vo Velkej Vsi Ján Prílepok a jeho manželka v ten istý deň tiež samotnú nechali v izbe svoju štyroročnú dcérku Zuzanku. Obidve dietky prevrhly na seba vriacu vodu zo sporáka a tak nebezpečne sa oparily, že v strašných mukách obe zomrely.

Svatozemského komissariátu púť do svätej zeme r. 1914. Odchod 27. júna. Návrat 31. júla. Smer cesty: loďou po dunaji dolu po Černovodu—Constanza—Carihrad—Smyrna—Beyruth—Caifa—Carmel—Nazarat—Tabor—Tiberias, (do konca po lodi) Kafarnaum—Caifa (v Gelilei sdržovanie sa cez 4 dni) Jaffa—Jeruzalem. Betlehem—Svätý Ján—Betánia—Jericho—Mrtvé

More—Jordan—Jeruzalem (v Judeji sdržovanie sa cez 8 dní) Jaffa—Beyrut—Portsaid—Kairo—Alexandria (v Kaire sdržovanie sa cez tri dni) Brindisi—Triest—Budapest. Toto je jediná úradná bezpečná a v svätej zemi obľúbená púť. Cena púte: I. trieda 900 kor., II. trieda 700 kor., III. trieda 350 korún s celým zaopatrením z Budapešte a z piatky do Budapešte. Prihlásiť sa možno: Budapest, II., Margitkörut 3.

124 rokov stará a ešte čerstvá bola jedna sedlička v jednej bulhárskej obci, ktorá nám povedala: Kto ľahko tráví, ten dlho žije. A to je pravda, lebo nič nečiniť telu toľko práce, ako stráviť ťažké jedlá. Kto chce čerstvým zostať a vysokého veku dosiahnuť, musí svoje trávenie podporovať k čomu najlepšie zodpovedajú, ako nič iné na svete, Fellerové dávno vyzkúsené Elsa-pilulky. Tieto zľahšujú žalúdku prácu pri trávení, odstraňujú nečinnosť čriev, zácpu a tvrdú stolicu. Stojá 6 škatuliek len K 4.—, 12 škatuliek K 7.60 franko, majú sa objednať u lekárniky E. V. Fellerovej v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). Tu tiež sa môže dostať Fellerovej bolesti tišiaci Elsafluid (12 sklenic za K 5.— franko).

HOSPODÁRSTVO.

Krmenie dojných kráv.

V každom gazdovstve, už či je ono veľké alebo malé, veľká váha sa má klásť na primerané krmenie dojných kráv. Hlavný cieľ je, aby krava dala čím viac mlieka a čím lepšie a primeranejšie krmíme kravu, ona tým lepšie dojí. Že koľko krme máme dávať dojnjej krave, to závisí v prvom rade od živnej váhy zvierata a dľa živej váhy ľahko možno vyrátať množstvo potrebného krmu pre patričnú kravu. Lenže každý gazda nemá spôsob ku tomu, aby svoju kravu odvážil a preto radšej inou cestou oboznámi gazdov, že jako majú krmíť svoje dojné kravy.

Jestli máme dobrú pastvinu, tak sa krava tam dostatočne napasie a nadojí toľko mlieka, koľko len môže. Lenže žiaľbohu všade nemajú dobré pastviny, niekde veru sa kravy nenapasú na chudej paši a preto rano a večer alebo na poludnie treba im zľúpašu krmou nahrádzať. Jestli máme dobrú zelenú lucernu, tak kravám, ktoré dávajú denne vyše 10 litrov mlieka, popri paši dajme toľko lucerny so slamou, koľko len sožerú. Kravám, ktoré dávajú denne nižšie 10 litrov mlieka, dajme len toľko lucerny so slamou, aby nehľadovaly. Jestli pri zlej paši máme zelenú čalamádu, tak kravám, ktoré nadoja denne 5—6 litrov mlieka, dajme sa nasýtiť zelenou čalamádou, ale už kravám od ktorých sa nadojí vyše 5—6 litrov mlieka, za každý zvyšný liter mlieka pridajme aj štvrt kgr. otrúb alebo pagáčov a čalamády toľko, koľko zviera len potrebuje, aby sa nasýtilo. Jestli je paša zlá a kravám pridávame len čalamádu, kravy veru nebudú dobre dojíť. Preto je teda potrebný ešte aj spomenutý obrok.

Jestli pastviny vôbec nemáme, v tom páde kravy

držme na priestrannom mieste, aby sa dľa vôle pohybovaly a dávajme im v lete zelenú lucernu alebo datelinu, ale len vtedy, keď dateliny kvitnú. Z takejto dateliny alebo lucerny a z dobrej jarnej slamy urobme miešatinu tak, aby miešanina pozostávala z 9 častok zeleného krmu a 1 častky slamy. Z tejto miešatiny takej krave, od ktorej nadojíme denne vyše 10 litrov mlieka, dajme toľko, koľko sožerie. Kravám, ktoré nadoja denne od 5 do 10 litrov mlieka, dajme len toľko, aby sa práve nasýtily a kravám, od ktorých ani 5 litrov mlieka nadojíme cez deň, dávajme len toľko spomenutej miešatiny, aby nehľadovaly a prípadne chovajme ich slamou.

Ale veľký pozor treba dávať na to, aby sme kravám nedávali samú lucernu alebo trojku, bo sa kravy od toho ľahko zdajú. Stará lucerna a trojka síce nenaduje kravu, ale pre dobré dojnice sama suchá datelina alebo lucerna nedostačí, preto kravám pridávajme aj obrok a síce toľko, aby kravy neschudly.

Levoča (Spis).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom Krestane.

Levočský spolok obrany proti suchotinám ôsmeho januára držal svoje riadne zasadnutie. Tento spolok účinkovanie svoje začal 2. marca minulého roku. Behom 10 mesiacov ku prijatiu hlásilo sa 169 nemocných, u 47-ich ustálené bolo, že netrpia na suchotiny. Spolok pod svoju opateru vzal 39 mužských a 28 ženských. Vyzdravelo 47 osôb, 12-im sa značne polepšilo, nevyliciteľných ostalo pre pokročilý stupeň choroby 11 a pod časom opateru zomreli traja. Ohľadom veku boli medzi 1—5 rokom 2, medzi 5—15 rokom 6, medzi 15—25 rokom 29, medzi 25—40 roku 17 a vyše 40-ého roku 13. Čo sa zamestnania týka, bolo remeselníkov 28 a robotníkov 13. Pokrmnú podporu dostalo 26 chorých síce najviac mlieka: 999 litrov v cene 248 korún. K prekazeniu rozšírenia suchotin spolok medzi obyvateľmi stolice rozdetil 10.000 vysvetľujúcich sošitov v maďarskej, nemeckej, slovenskej a rúnskej reči a poprosil kňazov a učiteľov, aby vysvetlili ľudu obsah tých sošitov. Na rok 1913. dostal spolok štátnej podpory 5000 korún. Teraz má spolok 4 zakladajúcich, 56 podporujúcich a 131 riadnych údov. Minulého roku mal spolok príjmov 14.517 kor., výdavku 4594 kor. a tak na domovú základinu ostalo 9922 korún. Tohoročný rozpočet obnáša 6150 korún. Zasadnutie uzavrelo, že pre spolok zadováži Röntgenský stroj ako aj to, že o podporu obráti sa k obecnstvu levočskému.

Podobný spolok blahonosné účinkovanie svoje minulej jasene začal i v Kežmarku a taký spolok teraz utvorený má byť aj v Gelnici. Práve som dokončil môj dopis, keď som sa dozvedel, že feldmaršal Rajmund Drašenovích spolku obrany proti suchotinám poslal 100 korún.

Priateľ ľudu.

Pomocná ruka

sa nemá nikdy odmietnuť, keď nám niečo tak cenného podáva, ako je Fellerov «Elsa-Fluid». Sami sme sa presvedčili, že utišuje bolesti, hojí, občerstvuje, posilňuje svaly a nervy, rozpušťa slizy a osvedčil sa aj pri zapáleninách. Preto odporúčame Elsa-Fluid proti lámke, hosteu, boleniu hlavy, uší, hrdla a zubov, pri prešinitiu, proti nastydnutiu, ktoré má ľahko za následok nátku, kašeľ, zachrípnutie, pri nespavosti, slabosti zraku, pichaniu, trhaníu a pri iných bolesťach. Má sa objednať 12 malých alebo 6 dvojitých alebo 2 špeciálne sklenice franko za 5 kor., 24 malých alebo 12 dvojitých alebo 4 špeciálne sklenice za 8 kor. a 60 halierov franko.

Súčasne sa môžu objednať aj Fellerove mierne a iste prečisťujúce «Elsa-Pilulky», ktoré povzbudzujú chuť k jedlu a podporujú trávenie, 6 skatuliiek

za 4 kor. franko. Tisíce ľudí chvália ich účinok pri žalúdočných neľuhoch, krčoch, záhe, mdlobách, pri rihaníu, nadutíu atď. Chráňme sa napodobením a adresujeme zreteľne:

E. V. Feller, lekárnik

v Stubici, Kostolná-úlica č. 18. (Záhrebská stolica).

Túto dobrú radu uverejňujeme tu k úžitku a blahu našich čitateľov, teda nie k vôli reklame, ale aby sme vôbec poslúžili ľudstvu. V tisícoch poďakujúcich listoch sa vychvaluje výborný účinok Fellerových výrobkov so zn. «Elsa». Má sa teda pozor dať vždy na označenie «Elsa-Fluid» a «Elsa-pilulky» a nedať sa oklamať skrze podobne znejúce mená.

Radost'

z jella je najrozumnejším spôsobom radosti života, lebo to, čo zjeme, sa obracia v našom tele na silu k práci, na odporu, schopnosť a na silu mozgov. Máme preto vždy pozor dávať na naše trávenie a pri poruchách trávenia, krčoch, záche, nadutíu, nechuti k jedlu, horučných a nervosných zjavoch upotrebovať silnú švédsku tinktúru (Tinctura svelica) aj životnou essenciou a balsamom nazývanú. Táto posilňuje žalúdok, účinkuje priaznivo, prečisťuje, utišuje krče, povzbudzuje chuť k jedlu a tým nám pomáha pred všetkým chorobám. Pravá sa má objednať u lekárnika E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica). 3 veľmi veľké sklenice franko K 5.—, 12 malých skleníc franko K 3.—.

Teplá (Liptov).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Mnohovážený pán Redaktor! Ráďte prosím tento dopis uverejniť v našom Kresťane.

Hoci bývame i v Teplej, predsa nás len zima prikváčila a to veru hodne. Tá Orava len sa akosi stále hnevá, vrčí, srdí, fučí na nás. Niekedy nám taký ostrý vietor pošle, že reže ani solingenová britva a nás chlappov by takmer skoro i oholil. Ba pred Sylvestrom mali sme takú metelicu — teč z Oravy prišla — že napadlo sňahu kratším ľuďom po pás a nášmu starému Choču len plešivé temä trčalo zpod sňahu. Preto: kožuchy, kapce, baranice i u nás sú vítané, ba náš pán rychtár zabil štyroch zajacov a z ich kože mohol si dať usiť čapicu. No ale je i hrdý na ňu a keď ju má na hlave, on sám povie, že takého rychtára niet v celej krajine, ba asnaď na celom svete. A má svätú pravdu.

Veru u nás je teraz najradostnejšie pri teplom kozúbku, i ja sám pri teplej peči píšem vám tieto riadky.

Chcel by som vám zvestovať čosi nového a pekného. Už dávnejšie založili sme si gazdovský spolok a teraz pred Vianocami utvoril sa u nás i gazdovský kruh. Potravný a úverkový spolok prepustil nám zdarma na tento cieľ svoju kanceláriu a v tejto sme sa dočasne ubytovali. Chodí nám niekoľko dobrých novín, máme pútavé a zábavné hry a pri týchto zabúda naša stárež a mládež na denné lopotenie. Ach, a keby ste len videli, ako sa dobre cítia. Karty a flaša sú z tohoto kruhu úplne vylúčené a predsa zabáva sa v ňom každý výborne. Náš pán rychtár Štrupel predchádza veru občanom pochvaluhodným príkladom. On je takmer prvým a každodenným hosťom v kruhu. A má to aj tak byť. Predstavený obce nech je vzorným, príkladným človekom, ako je náš Štrupel — a preto aj zaslúži takú peknú popolavú zajačiu čiapku. Mimo neho vidieť tu každý večer i Kunu, Jančeka, Petrčku, Pietora, Lojkoviča, Likavca, Húsku a veľa iných dobrej vôle občannv, ktorých mená mi na um nesidu. No rozumie sa, nechybujú ani naši šuhaji, ktorí tiež valným počtom sú zastúpeni. Každý s vyjasnenou tvárou, s veselým pohľadom, tešiac sa tejto milej a príjemnej schôdzke, že mi tak pripadá toto priateľské spolunažívanie, ani čoby sme všetci údovia jednej rodiny boli, ani čoby celá Teplá pochádzala od jedného otca a jednej matky. Začo ovšem zaslúžia len pochvalu naši občania. Bo keď takto budeme pokračovať, ten jeden krčmár, ktorý sa už od rokov poberá od nás, možno že skôr odide.

Mal by som vám ešte všeličo napísať, ako na pr. že máme veľký potravný a úverkový spolok, ktorý utišene prekvitá a vzmáha sa z roka na rok, že mu páru nieto na široko-ďaleko; alebo účinkovanie a pôsobenie Katolickej Ľudovej Jednoty, o našich castých nedeľných prednáškach so sveteľnými obrazmi atď. No o tomto

budúene a žeby som nezabudnul, uviažem si na ša-
točku uzlík.

Hor' sa teda Teplania, použite slobodné chvílky
zimušné ku vášmu zisku a prospechu, kým sa rozjari,
kým sa náš Trávník rozzelenie, aby nás jaro našlo pri
dobrej chuti, sviežej vôli, v plnom zdraví, v plnej sile.

A. B., občan.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 21. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22:35—22:90
» stolnobelohradská,	«	22:00—22:90
» peštianska,	«	22:10—23:15
« banátska,	«	22:20—22:80
Raž prvotriedna	«	16:95—17:05
« druhotriedna	«	16:85—16:95
Jačmeň prvotriedny	«	13:20—14:40
Ovos prvotriedny	«	15:70—16:90
« druhotriedny	«	14:00—14:50
Otruby drobné	«	8:70—8:90
« hrubé	«	9:10—9:20
Kukurica	«	12:30—12:60

Múka pšeničná:

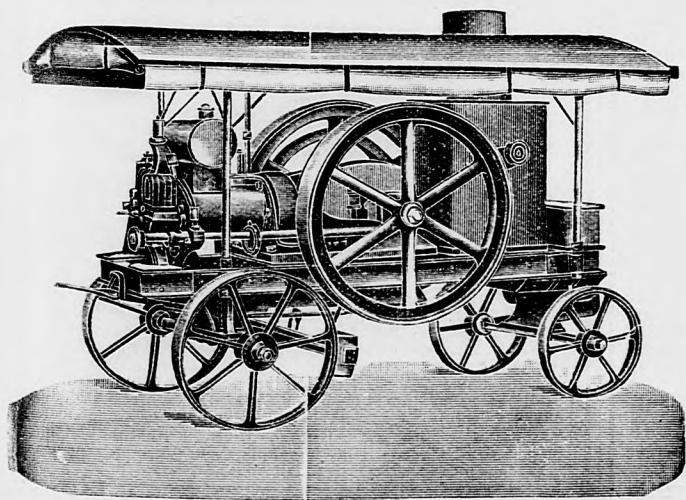
č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	1820	1790	1760	1700	1650	1600	1550

č.	7	7½	8
K.	1430	1360	680

Za 50 kilogrammov i s vrecm.

Strova:

Fazula strakavá	«	18:00—20:00
Fazula veľká biela	«	23:50—24:50
Šošovica čistá	kor.	40:00—76:00

Hrach lúpaný	kor.	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30:00—32:00
Mak	«	72:00—75:00
Rasca (kmín)	«	78:00—81:00
Proso	«	—
Konopné semä	«	26:00—26:5
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	42:0—4:30
Zemiaky (hornouhorské) ruzové	kor.	4:70—4:90
« « žlte	«	5:70—5:90
Datelinové semä červená datelina	«	185:00—200:00
« « lucerna	«	120:00—170:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	127:00—128:00
Slanina mestská 4-kusová	«	102:00—103:00
« « 3-kusová	«	112:00—113:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	41:00—46:00
« « White-Star (***)	«	36:00—40:00
Cukor v klobúkoch	«	80:50—81:00
« kockový	«	82:50—83:00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Stroje pre hospodárstvo
parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky,
mlátačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie
a najdokonalejšie za miernu cenu, našská
kresťanská firma:

F. Haša
továreň strojov hospodárskych k. sp.
Trnava (Nagyszombat)

I-a pendlové hodiny

v najbohatšom výbere, elegantne vyhotovené, s 3 ročnou zárukou na písmo. No. 4481. Miniatur pendle s 30 hodinovým perovým strojom, v politurovanej škryňke z orechového dreva 71 cm. dlžky s bielym číselníkom K 9.— No. 4482. Tiež s bijúcim strojom celé a pol hodiny K 11.40.— No. 4496. Pendlové hodiny s massivným perostrojom osem dní idúcim, I-a kvality vo fajnovej 90 cm. dlhej škryňke z orechového dreva s bielym číselníkom K 1.50.— No. 4497. Tiež s bijúcim strojom celé a pol hodiny K 2.80. Fajnovšie pendlovky K 26.50, 34.50, 38.—, 44.—. Všetky hodiny k dostaniu sú aj s gong bijúcim strojom (ako vežové hodiny), pri čom cena hodín dľa kvality riasne o K 1.50, 3.—. — Ziadne riziko!

Výmena povolená alebo vrátenie peňazi. — S poštovou dobierkou zasiela prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD

c. a k. dvorný zásielca Brůx, č. 5192. (Čechy).

Hlavný cenník na žiadosť pošle sa franko.

Obranu

nepotrebuje, kto u mňa kúpi si pôvodný belgického dórdu, štátne ubodnovený s číslom uhodnovenia opatrený ameriskansky

buldož revolver na šesť výstřevov k zaveseniu alebo k noseniu vo vauku

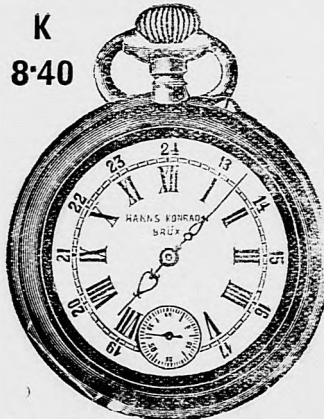
cena: 7 mm. 9 mm. 12 mm. K objednaníu s 7.50 8.25 9.25 poštovou dobierkou v budapeštianskej zbraň vývozne osade

HANNS KONRAD Budapešt, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. I. poschodi. 10

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma.

Lacné dobré strieb. hodinky

ako príležitostné dary pre chlapcov.

probované. Trojročná záruka na písmo. S pošt. dobierkou zasiela prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD,

cis. a král. zásielca Brůx, číslo 5188. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posla sa zdarma a franko.

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochotne poslúži s cennými rozvrhmi!

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metove posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina aa'ebó 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dľa vole. Trojdiťovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

Za učňa

hľadá sa šikovný chlapec do poriadneho krestanského domu ku krajčírskemu remeslu na štyri roky s celým zaopatrením. Karol Novák, krajčírsky majster Budapešt, VIII., József-körut 15.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkmým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 8 K, 8 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapešt, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroie ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteníu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojnika lahko k vedeníu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

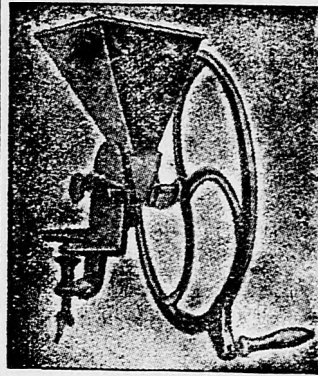
Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteníu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý kúpi tento stroj, vtedy a tolko môže mlieč, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, náledekom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieč krúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dľa ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno naňom somleť 30—40 kgr. kukurice. — Smestia sa doň na raz 4 litre kukurice. Stroj i s kol-som váži 14 kgr. V hospodárstvech je neoceniteľný. Okrem kukurice mož no naňom mlieč aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj so zaobalením za 20.— K. Prž

objednaní 10.— Ktrebaposlaf. Objednávania vopred prima.

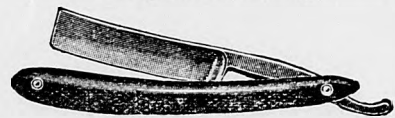
HANNS KONRAD

veľkého obdodného domu osada 12

Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posla sa zdarma.

Pred každým majú prednosť moje prima solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku, lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté, k upotrebeníu hotové. Každá britva v pošve bude zastaná. Č. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 1/2 široká K 1.70. Č. 8 02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/2 široká K 2.20. Č. 703. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 1/2 široká K 2.50. Č. 8711. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 1/2 široká K 3.80. «Graziosa» britva, zvlášte pánom hol čom ju možno odporúčať. — Zaznačená ochranná známka! Možno najst len u moje. firmy! Č. 22. s rúčkou na čierne vyhladenou, nož 1/2 široký, na 1/2 dute brúsený K 2.—. Č. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nož 1/2 široký na 1/2 dute brúsený K 3.80. Risika niet! Objednávky vyhávaj na dobierku alebo za vopred poslaný obnos. Vývozný dom cis. král. dvorného líferan a **HANNS KONRAD** Brůx č. 5197. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.